Ársfundur

25. mars 2025

Grand hótel Reykjavík

Lífeyrissjóður verzlunarmanna
live.is

Dagskrá

1. **Ávarp formanns og skýrsla stjórnar**
   Stefán Sveinbjörnsson, formaður stjórnar
2. **Starfsemi sjóðsins 2024**
   Guðmundur Þ. Þórhallsson, framkvæmdastjóri
3. **Fjárfestingarstefna**
   Arne Vagn Olsen, forstöðumaður eignastýringar
4. **Dagskrárliðir bornir undir atkvæði fulltrúaráðs**
   Val á fulltrúum í nefnd um laun stjórnarmanna
   Tillögur að stjórnarlaunum
5. **Önnur mál: „Ekki ákveða að þetta sé flókið“**
   Hildur Hörn Daðadóttir, forstöðumaður rekstrarsviðs

Ávarp formanns og skýrsla stjórnar

Stefán Sveinbjörnsson,

formaður stjórnar

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Starfsemi sjóðsins 2024

Guðmundur Þ. Þórhallsson
framkvæmdastjóri

Lífeyrissjóður verzlunarmanna
live.is

Góð ávöxtun og traustur rekstur árið 2024

Samantekt - sameignardeild

- Góð ávöxtun á liðnu ári og allir eignaflokkar skiluðu jákvæðri raunávöxtun
  - Nafnávöxtun 12,4%
  - Raunávöxtun 7,3%
- Nafnávöxtun eignaflokka
  - Erlend hlutabréf 18,7%
  - Erlend skuldabréf 6,0%
  - Innlend hlutabréf 12,6%
  - Innlend skuldabréf 7,9%
- Tryggingafræðileg staða í lok árs 2024 -4,3%, var í upphafi árs -6,8%
- Hrein eign sameignardeildar hækkaði um 164 milljarða á árinu og nam í árslok 1.420 ma.kr.
- Ráðstafað var 51,4 ma.kr. til verðbréfakaupa
- Hæstiréttur staðfesti í nóvember sl. samþykktabreytingar vegna nýrra forsendna í tryggingafræðilegu uppgjöri um auknar lífslíkur sjóðfélaga

Veruleg hækkun lífeyrisgreiðslna og nýjungar í lánum

Samantekt - Sameignardeild

- Lífeyrisgreiðslur aukast
  - Lífeyrisgreiðslur jukust um 17,5% og námu 39,3 ma.kr.
  - 2.860 hófu töku eftirlauna á árinu
  - Í lok árs voru 26.884 sjóðfélagar á lífeyri

- Iðgjaldagreiðslur til sjóðsins
  - Heildarfjöldi greiðandi sjóðfélaga 49.075
  - Greiðslur til sjóðsins jukust um 4,9% og námu 47,1 ma.kr.

- Lánveitingar til sjóðfélaga
  - Nettó lánveitingar námu 1,2 ma.kr. á árinu
  - Lán til fyrstu kaupa – allt að 85% af kaupverði
  - Hækkun hámarksláns í 95 m.kr.

- Innleiðing sjálfbærnivegferðar
  - Áhersla á greiningu sjálfbærniáhættu við fjárfestingarákvarðanir og á núverandi eignsöfnum

Þróun hreinnar eignar til greiðslu lífeyris

Sameignardeild 2024 – í milljörðum króna

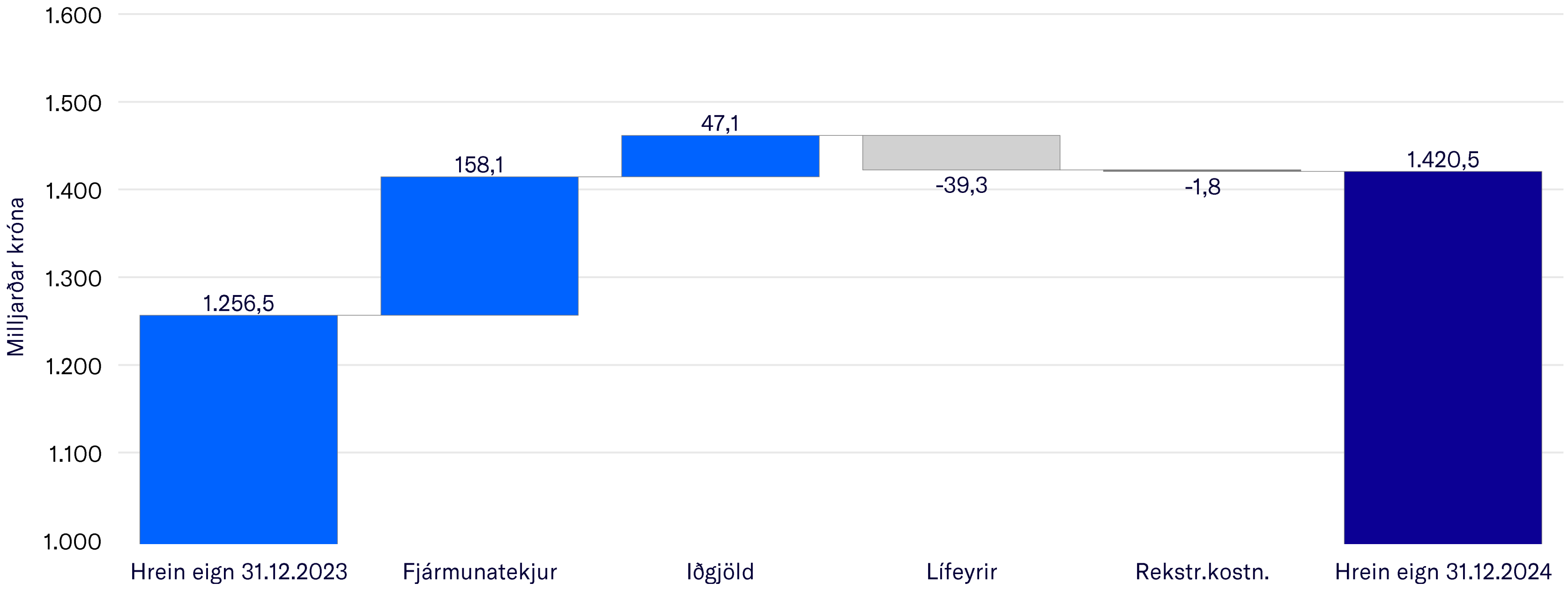

Iðgjöld

Sameignardeild

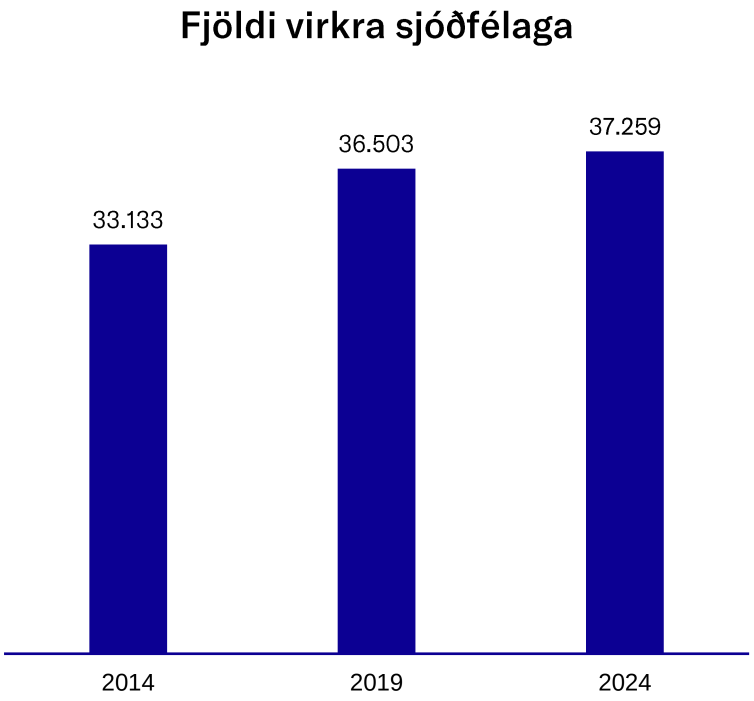

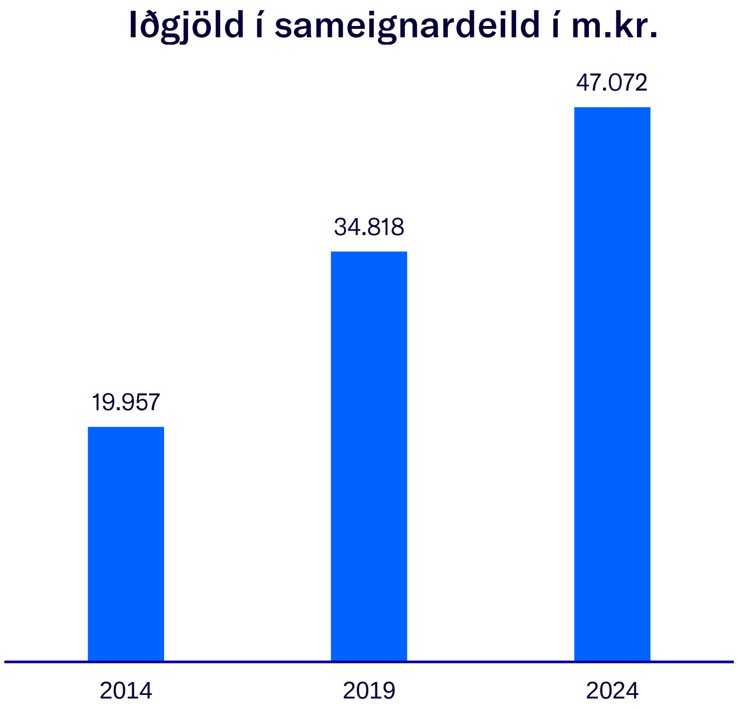

Lífeyrisgreiðslur og fjöldi á lífeyri

Mikil aukning á 10 árum

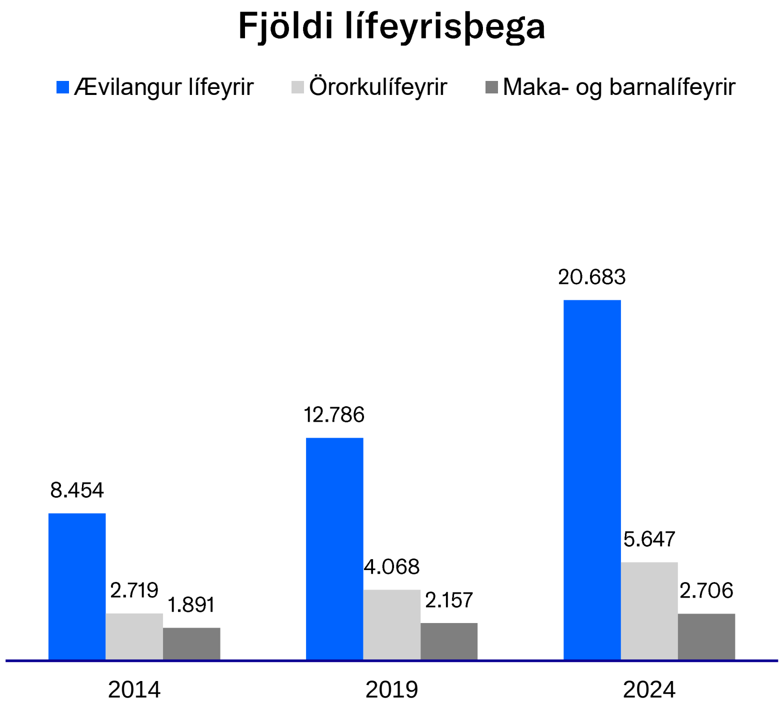

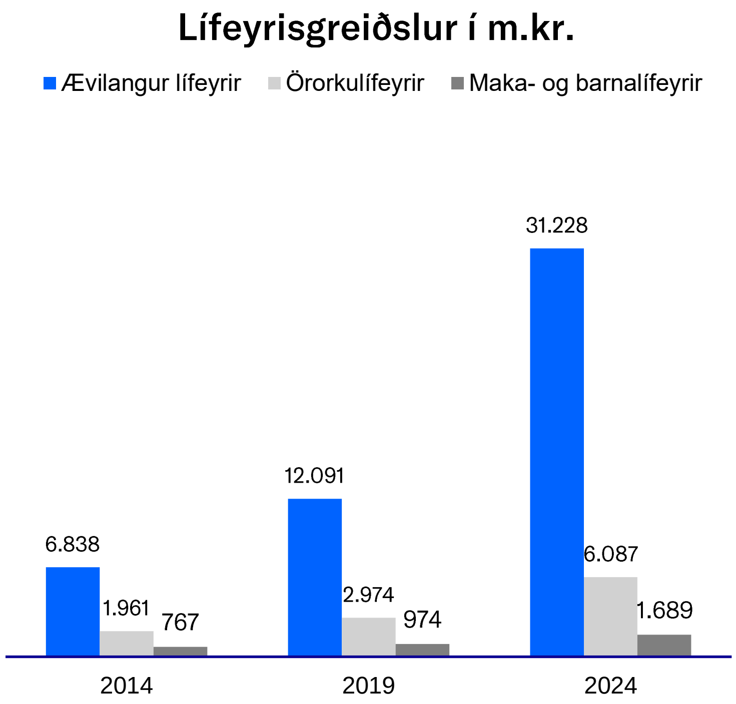

Hækkun lífeyrisgreiðslna

Lífeyrisgreiðslur hafa hækkað um 53% frá desember 2020 til mars 2025 vegna hækkunar réttinda og verðtryggingar. Á sama tíma hefur vísitala neysluverðs hækkað um 30%

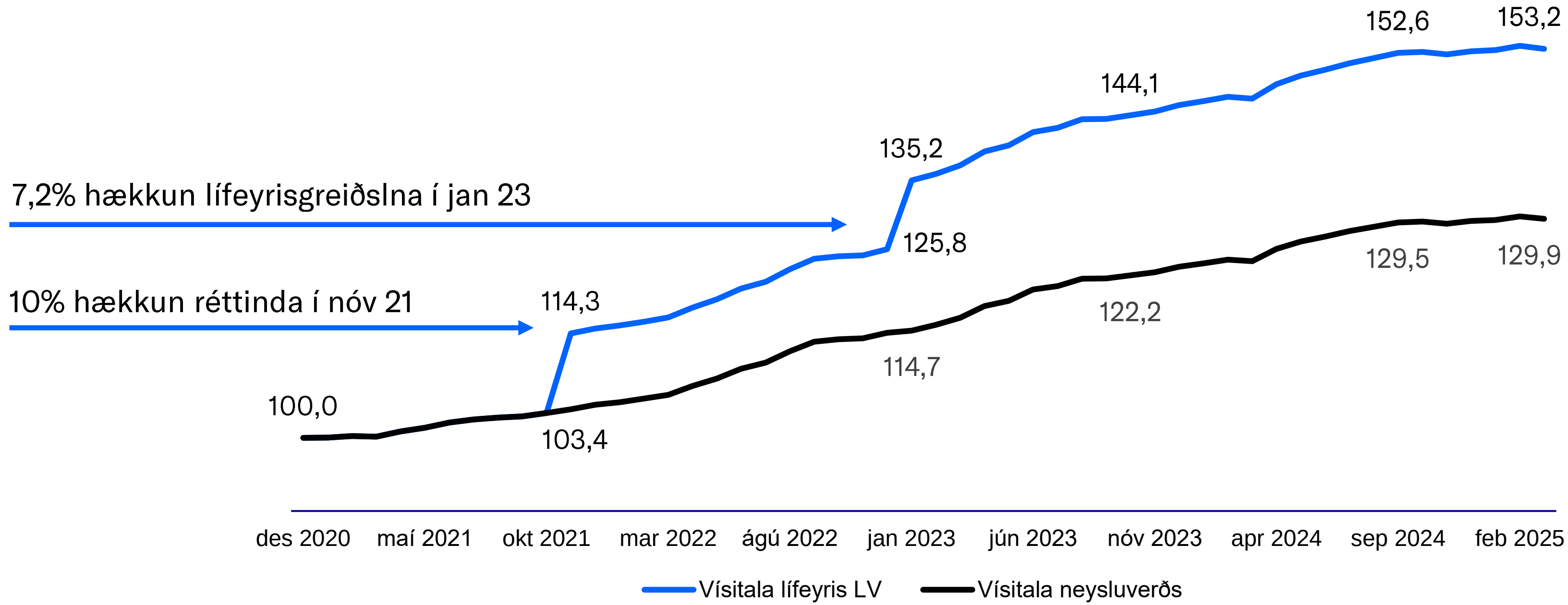

Lífeyrisbyrði / Lífeyrishlutfall

Hlutfallið á milli greiddra iðgjalda til sjóðsins og lífeyrisgreiðslna til sjóðfélaga

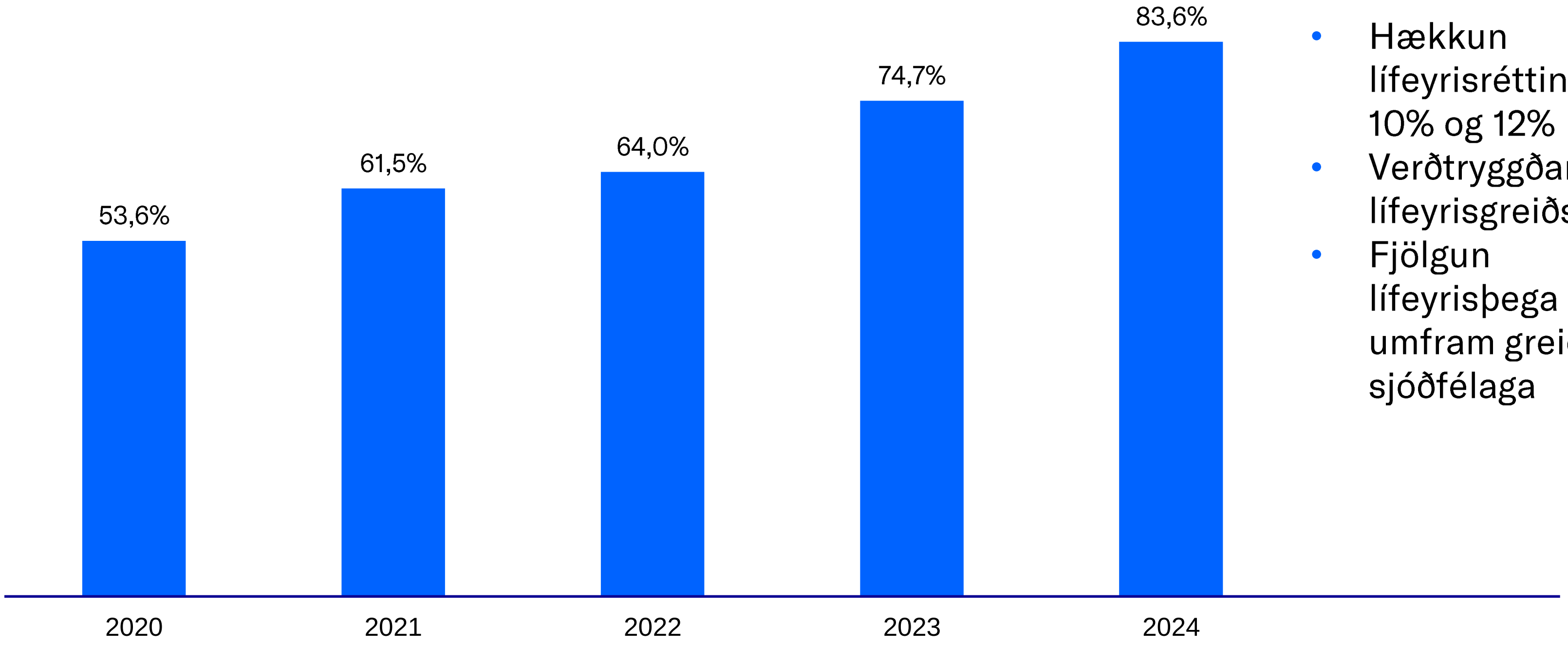

- Hækkun lífeyrisréttinda 10% og 12%
- Verðtryggðar lífeyrisgreiðslur
- Fjölgun lífeyrisþega umfram greiðandi sjóðfélaga

Efnahagsreikningur sameignardeildar

Í milljónum króna

	2024	2023
Innlend hlutabréf	194.696	198.642
Erlend hlutabréf	569.216	477.983
Erlend skuldabréf	125.581	92.001
Innlend skuldabréf	504.129	473.912
Bankainnstæður	14.473	10.090
Aðrar eignir	14.223	5.455
Skuldir	-1.831	-1.591
Samtals	**1.420.486**	**1.256.492**

Eignasamsetning í árslok

Sameignardeild 2024

- Ríkisskuldabréf – 11,1%
- Veðskuldabréf & fasteignatengd verðbréf – 18,8%
- Önnur skuldabréf – 6,2%
- Innlend hlutabréf – 13,5%
- Innlent laust fé – 0,7%
- Erlend hlutabréf– 37,8%
- Erlend skuldabréf – 11,9%

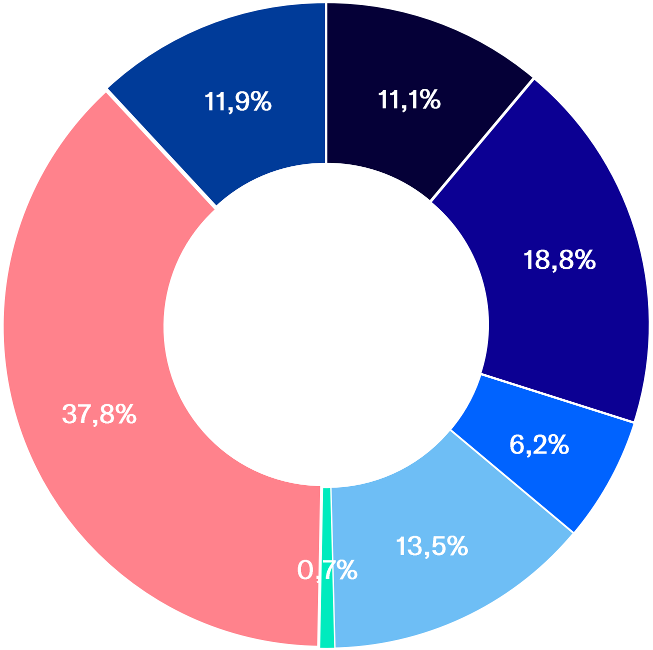

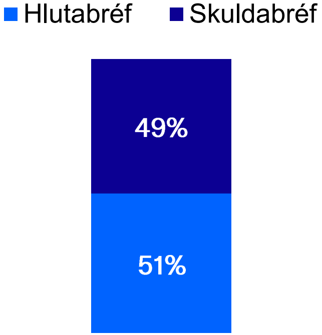

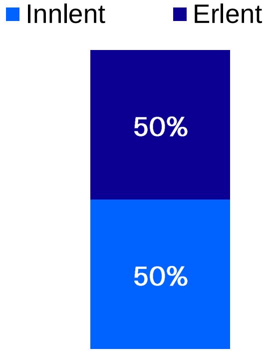

Fjárfestingartekjur

Sameignardeild – í milljónum króna

	2024	Nafnáv.	2023	Nafnáv.
Innlend hlutabréf	24.845	12,6%	552	0,3%
Erlend hlutabréf	87.749	18,7%	57.735	12,8%
Erlend skuldabréf	6.454	6,0%	1.791	3,5%
Innlend skuldabréf	37.927	7,9%	39.908	9,1%
Bankainnstæður og aðrar fjárf.tekjur	1.544		1.203	
Bein fjárfestingargjöld	-444		-494	
Samtals	**158.075**	**12,4%**	**100.695**	**8,6%**

Ávöxtun eignaflokka

Árleg meðalávöxtun eignaflokka 2015-2024

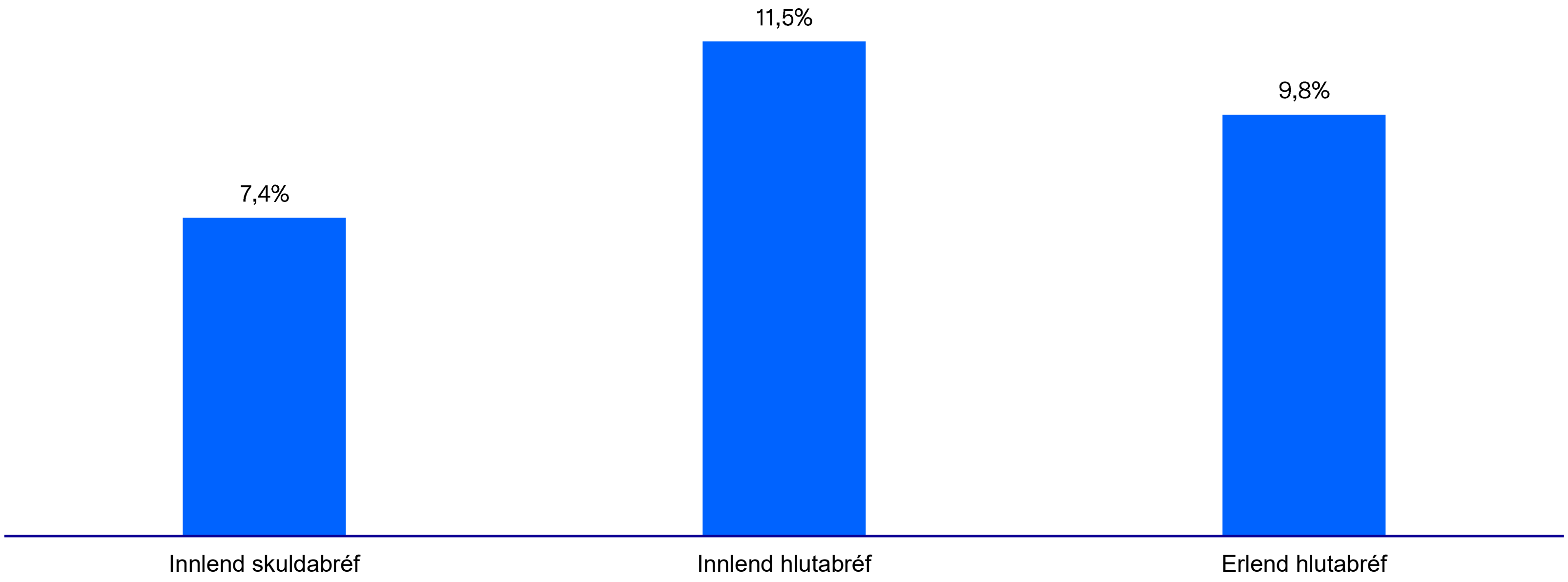

Raunávöxtun sameignardeildar

Árleg raunávöxtun tímabila

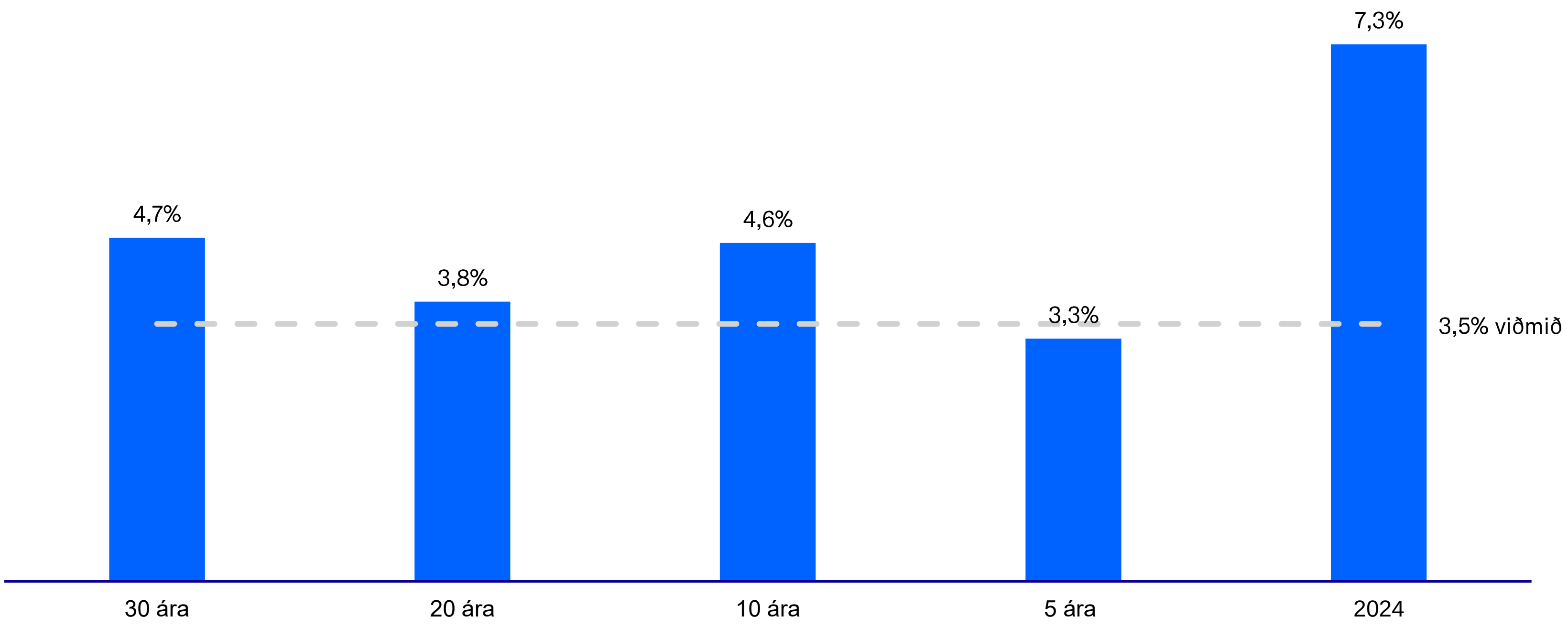

Hreint ráðstöfunarfé til fjárfestinga 51,4 ma.kr

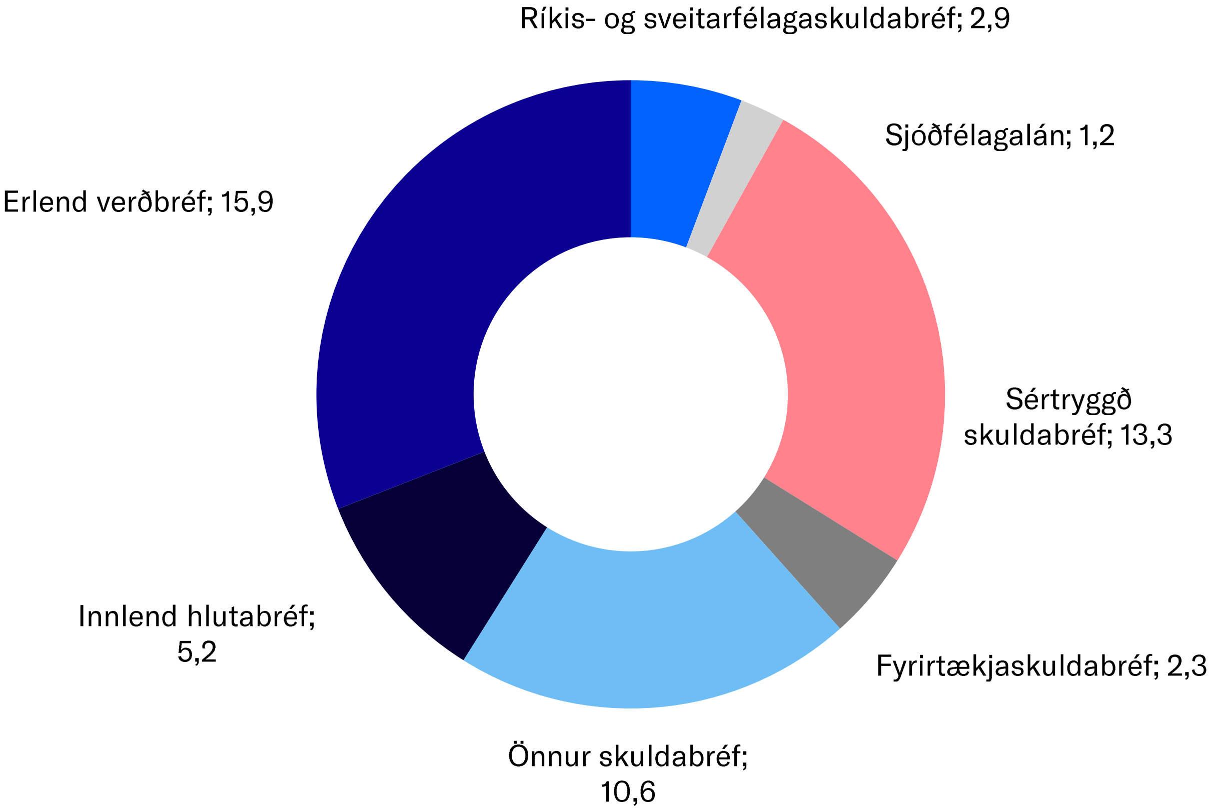

Rekstrarkostnaður

Í milljónum króna

	2024	2023
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.876	1.718
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,14%	0,14%
Umsýslugjöld til innlendra og erlendra eignastýrenda	0,31%	0,33%
Starfsfólk í árslok	60	59
Stöðugildi á árinu	60,6	57,6

Skipting skrifstofu- og stjórnunarkostnaðar

Í milljónum króna

- Laun – 1.000 m.kr.
- Aðkeypt þjónusta & eftirlitsgjald – 330 m.kr.
- Launatengd gjöld – 256 m.kr.
- Afskriftir og rekstur húsnæðis – 145 m.kr.
- Ýmiss kostnaður – 123 m.kr.
- Fræðslu- og kynningarmál, vefur o.fl. – 97 m.kr.
- Upplýsingaveitur – 79 m.kr.

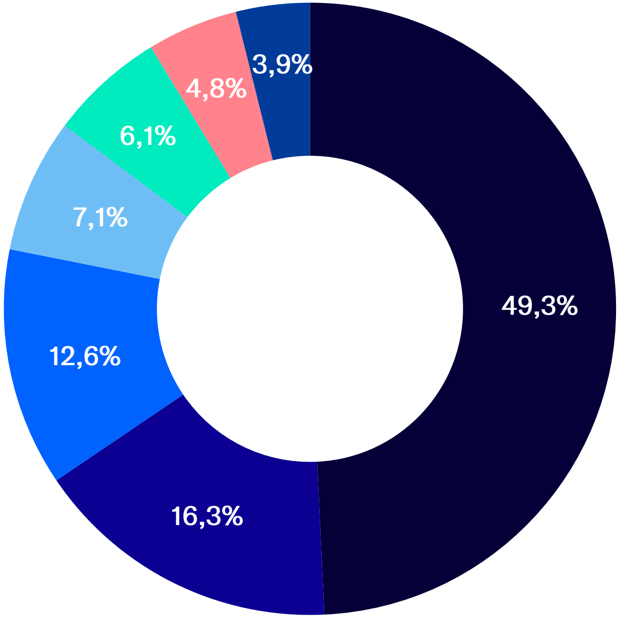

Séreignardeildir

Inngreiðslur

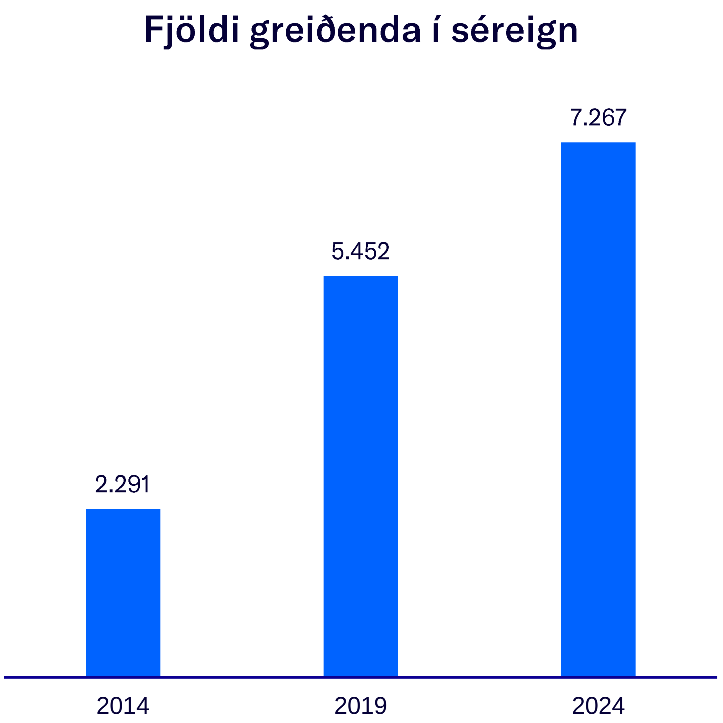

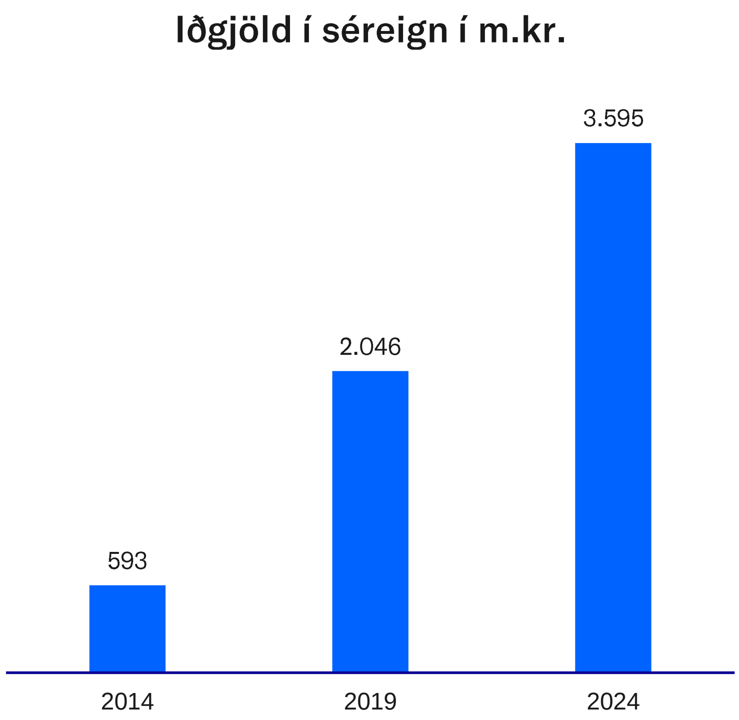

Góð ávöxtun og vöxtur séreignardeilda

	Stærð m.kr.	Ávöxtun 2024	Meðalávöxtun 5 ár
Verðbréfaleið	23.573	12,4 %	9,6%
Ævileið I	6.446	13,0%	8,6%
Ævileið II	4.621	10,7%	6,6%
Ævileið III	2.451	8,2%	4,4%
Samtals	37.091		

Hvað er tryggingafræðileg staða?

Mat á eignum og skuldbindingum sjóðsins

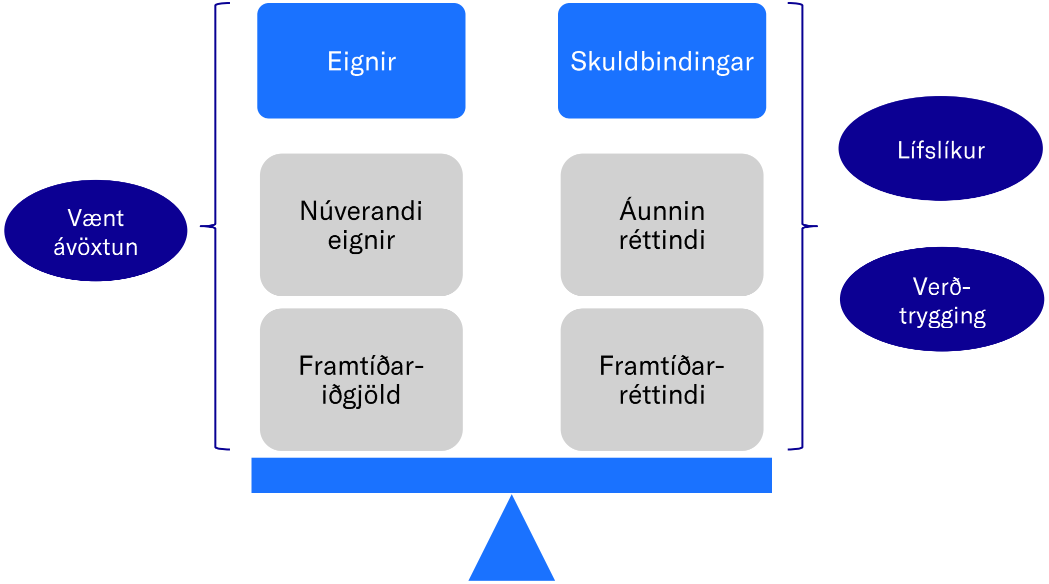

Helstu forsendur

- Ávöxtunarviðmið; 3,5% raunávöxtun
- Dánar- og eftirlifendatöflur (lífslíkur)
  Hversu lengi lifa sjóðfélagar?
- Örorkutíðni

Ef neðangreindur munur er á eignum og skuldbindingum þarf að hækka eða lækka áunnin lífeyrisréttindi:

+/- 5% yfir 5 ára tímabil
+/- 10% í árslok

Tryggingafræðileg staða

Í milljörðum króna

	2024	2023
Áfallin staða	-77,3	-118,2
% af áföllnum skuldbindingum	-5,1%	-8,6%
Framtíðarstaða	-18,9	-24,2
% af framtíðarskuldbindingum	-2,5%	-3,3%
Heildar staða umfram skuldbindingar	-96,2	-142,4
% af heildarskuldbindingum	-4,3%	-6,8%

Tryggingafræðileg staða

Mælikvarði á getu sjóðsins til að standa undir skuldbindingum sínum

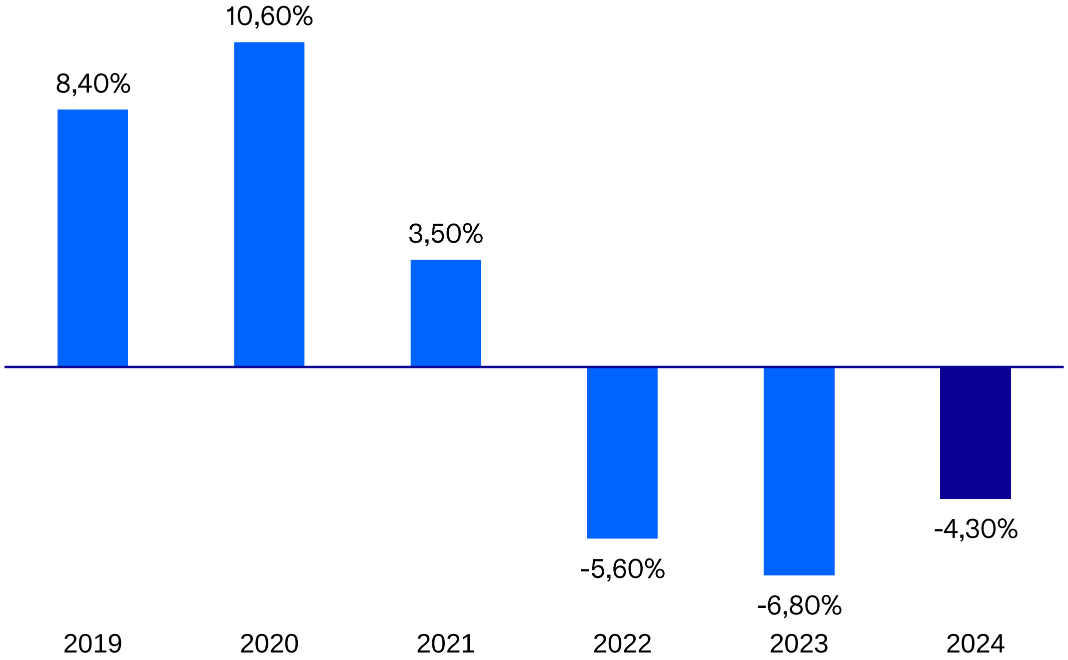

Tryggingafræðileg staða er metin ár hvert í tryggingafræðilegri athugun sem framkvæmd er af tryggingastærðfræðingi sjóðsins

Sjóðfélagi ber áhættu vegna ávöxtunar eigna sjóðsins sem og lýðfræðilega áhættu

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu 2024

Góð ávöxtun á árinu hafði góð áhrif á tryggingafræðilega stöðu

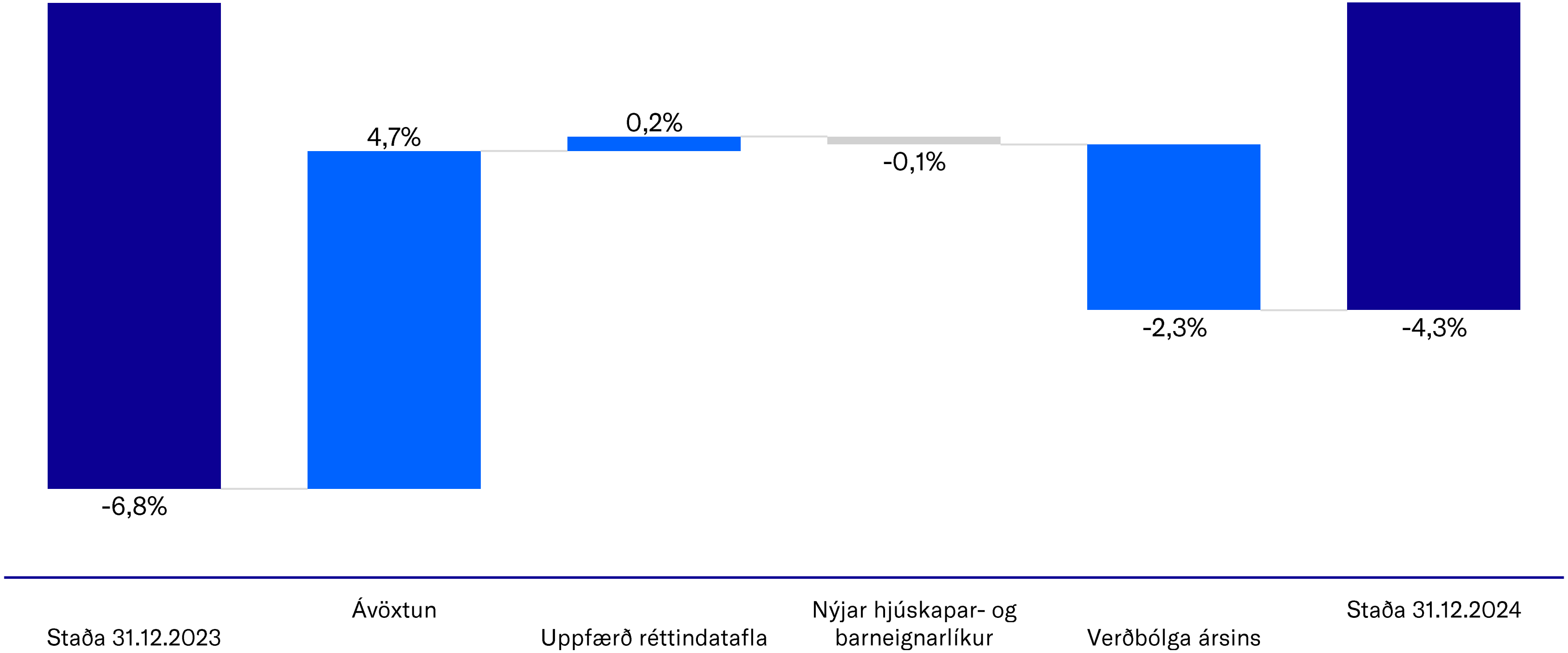

Breytingar á áunnum lífeyrisréttindum 2006 - 2024

Góð ávöxtun á árinu hafði góð áhrif á tryggingafræðilega stöðu

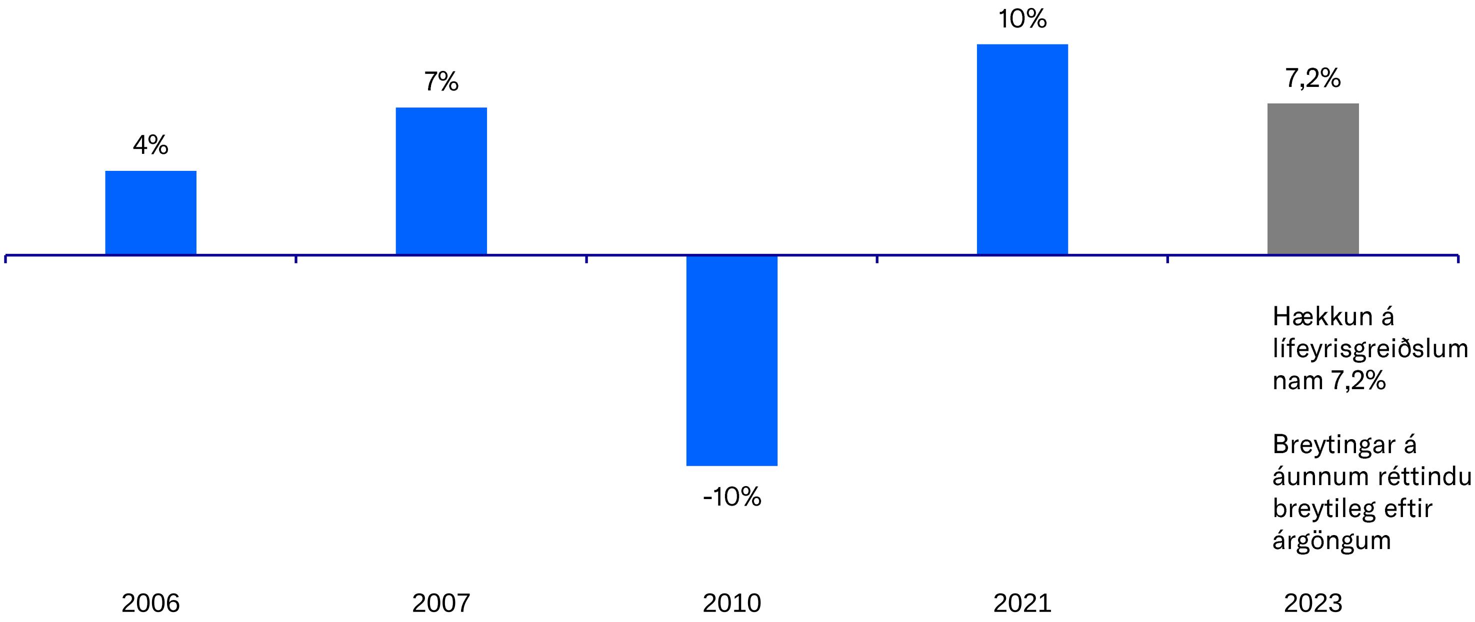

Hækkun á lífeyrisgreiðslum nam 7,2%

Breytingar á áunnum réttindum breytileg eftir árgöngum

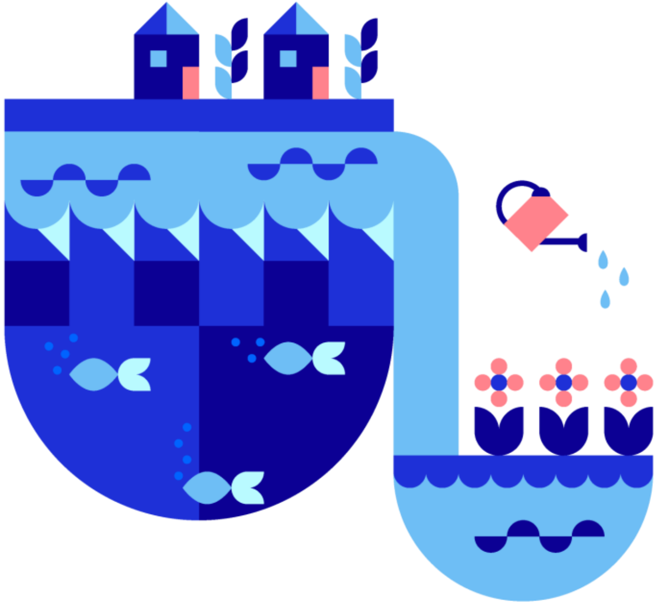

Tilnefningar í stjórn

Tilnefningar í stjórn

Stjórn skipuð átta einstaklingum

Fjórir tilnefndir af VR
Þrír af Samtökum atvinnulífsins
Einn af Félagi atvinnurekenda

Tilnefningar VR

Aðalmenn	Varamenn
• Bjarni Þór Sigurðsson	• Ólafur Reimar Gunnarsson
• Guðmunda Ólafsdóttir	
• Helga Ingólfsdóttir	
• Stefán Sveinbjörnsson	

Tilnefningar Samtaka atvinnulífsins

Aðalmenn	Varamenn
• Jón Ólafur Halldórsson	• Bjarni Már Gylfason
• Páll Ásgrímsson	
• Sigrún Helgadóttir	

Tilnefningar Félags atvinnurekenda

Aðalmenn	Varamenn
• Guðrún Ragna Garðarsdóttir	• Páll Rúnar M. Kristjánsson

Skipan fulltrúaráðs

Aðildarsamtök sjóðsins starfrækja fulltrúaráð sem skipað er 50 fulltrúum

- VR skipar 25
- Samtök atvinnulífsins 23
- Félag atvinnurekenda 2

Hluthafastefna

- Óbreytt frá fyrra ári

Ársfundur
Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Fjárfestingarstefna

Arne Vagn Olsen,
forstöðumaður eignastýringar

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Innlent efnahagsumhverfi 2024

- Hagvöxtur ársins 2024 nam 0,6% og var hærri en spár greiningaraðila gerðu ráð fyrir. Helstu drifkraftar hagvaxtar var aukning í fjárfestingu og íbúðauppbygging.

- Krónan styrktist um 4,1% á árinu. Krónan styrktist um 4,6% á móti evru en veiktist um 1,4% á móti bandaríkjadal.

- Verðbólga hjaðnaði á árinu og var 4,8% í lok árs 2024 eftir að hafa verið á bilinu 6%-7,7% á vormánuðum.
    - Samhliða hjöðnun verðbólgunnar hófst vaxtalækkunarferli Seðlabanka Íslands með tveimur vaxtalækkunarákvörðunum undir lok árs 2024.

Þróun verðbólgu og stýrivaxta

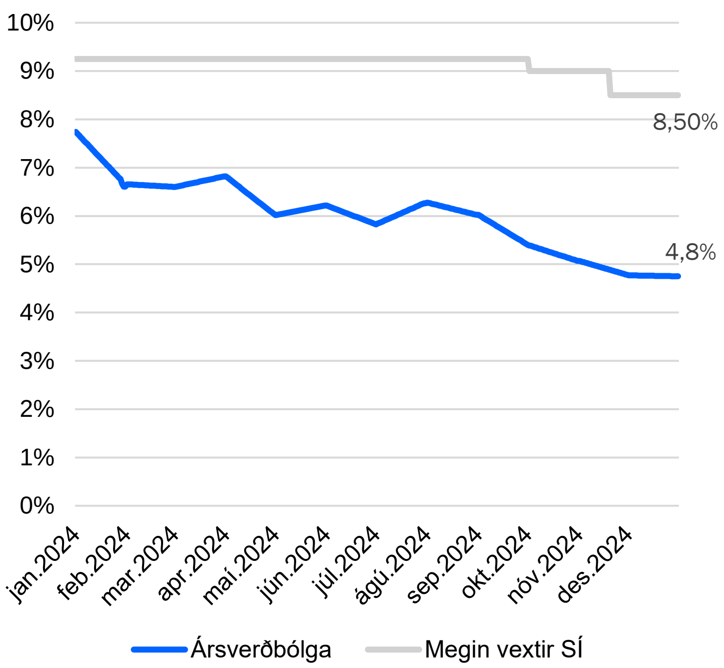

Verðbréfamarkaðir voru hagfelldir

Innlendir markaðir

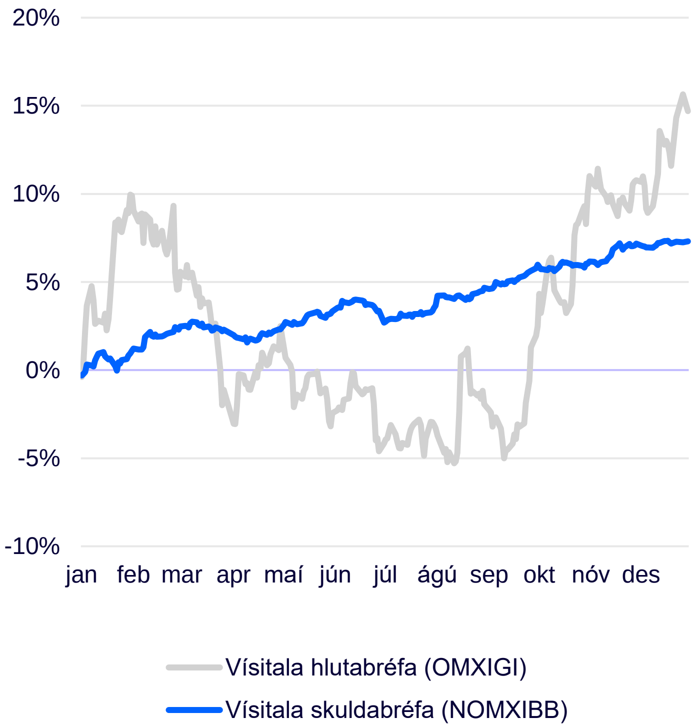

Erlendir markaðir

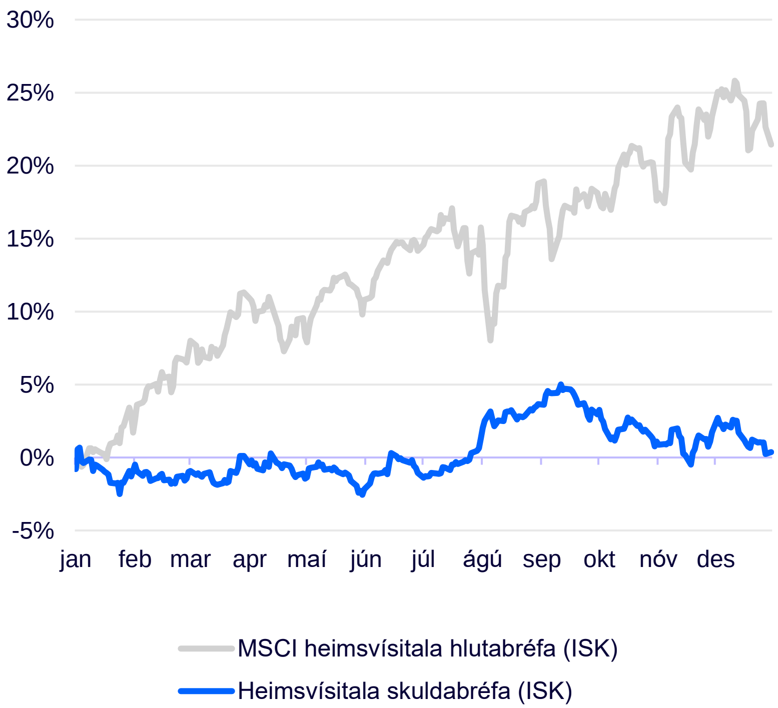

...og ávöxtun eignaflokka í heildina mjög góð...

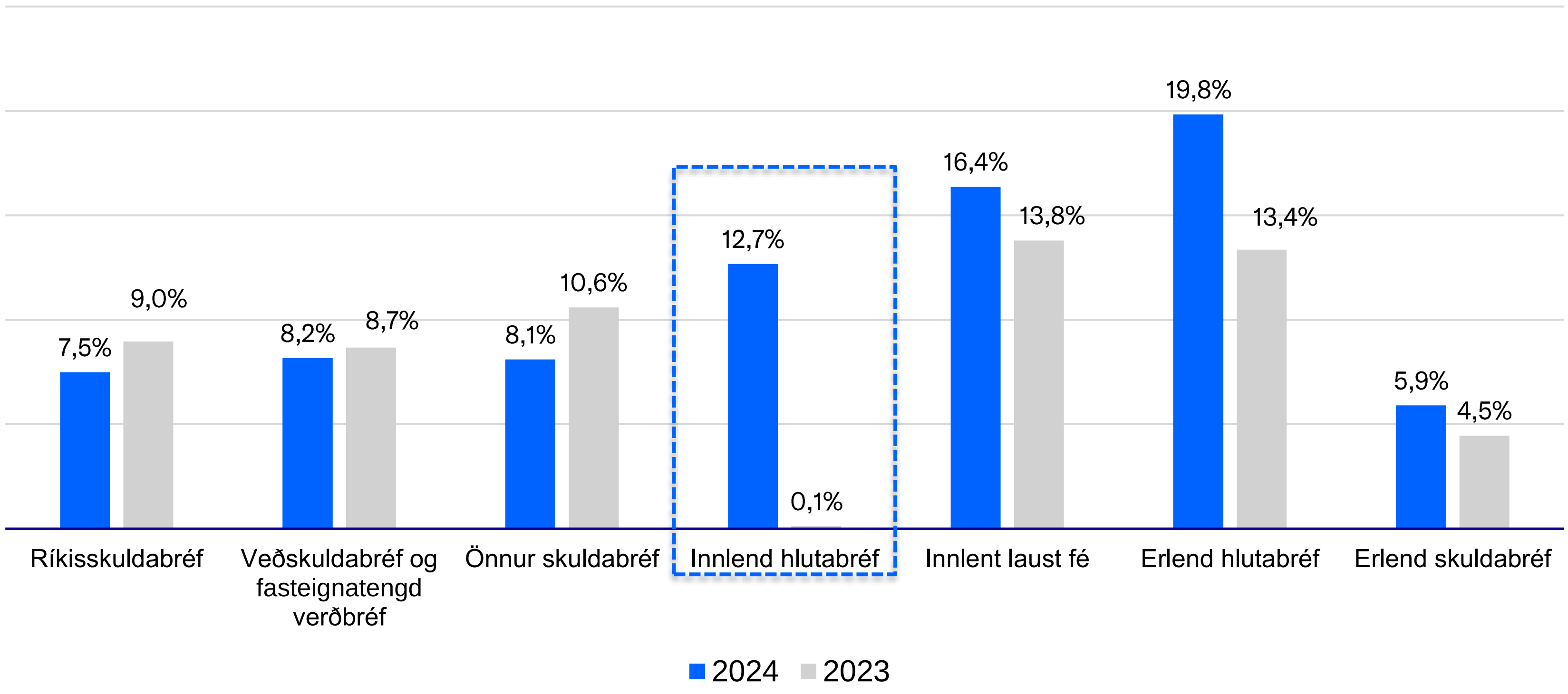

Nafnávöxtun sameignardeildar nam 12,4% á árinu 2024...

Fjárfestingartekjur námu rúmlega 160 mö.kr. samanborið við 100 ma.kr. á fyrra ári

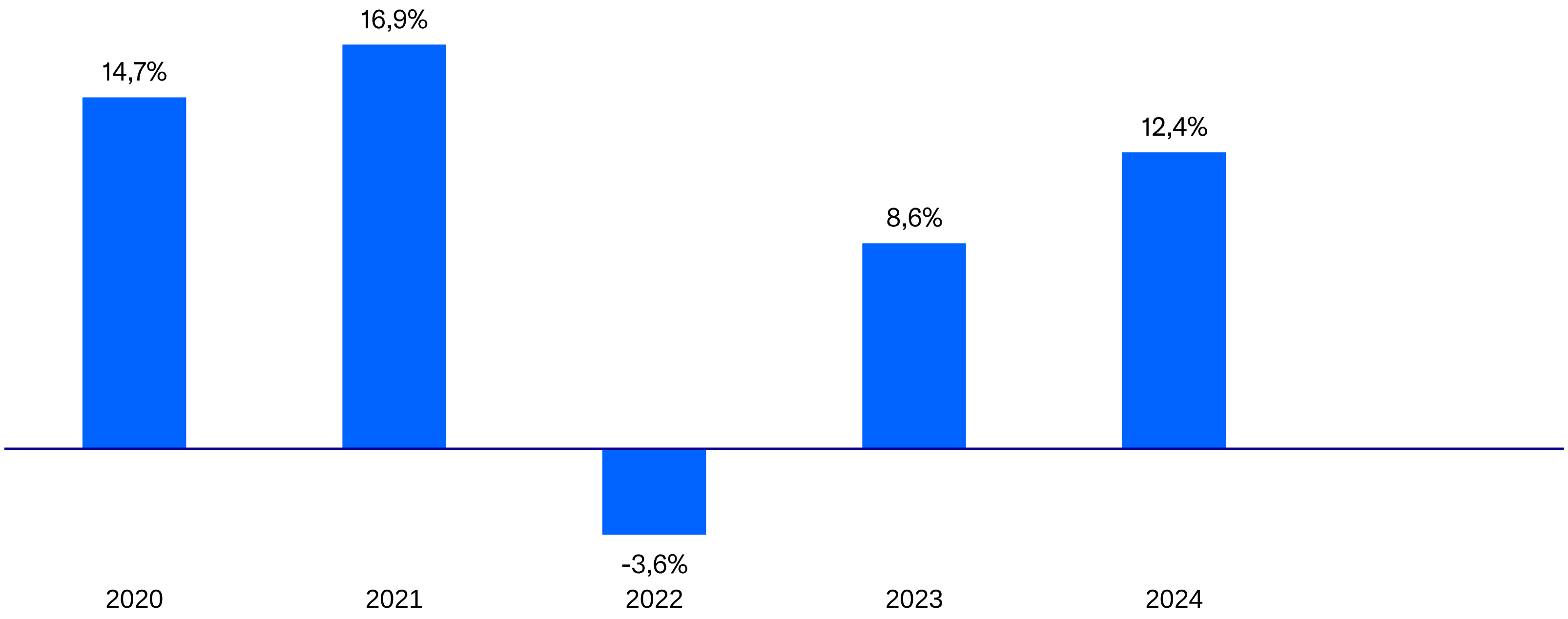

...og rúmlega 70% ávöxtunar má rekja til hlutabréfa

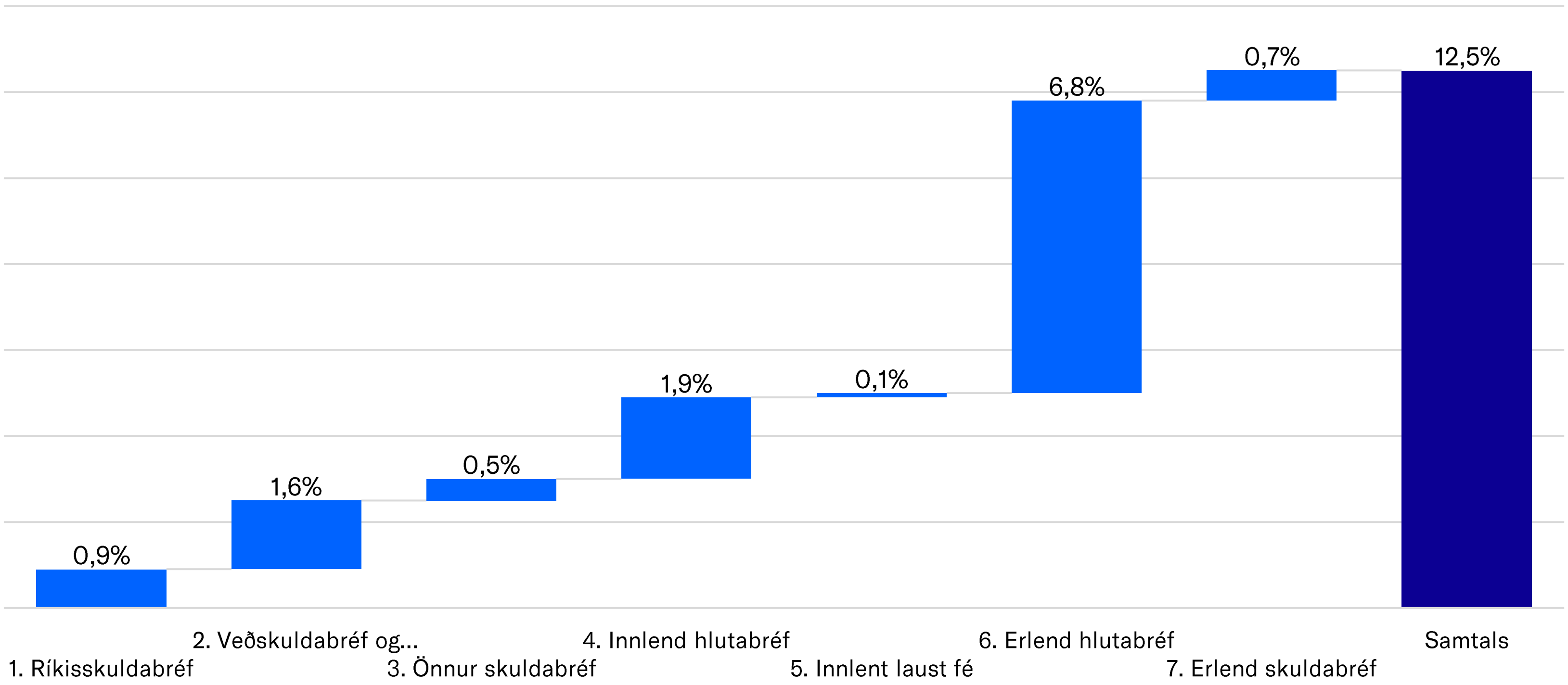

Langtímaávöxtun sameignardeildar er góð...

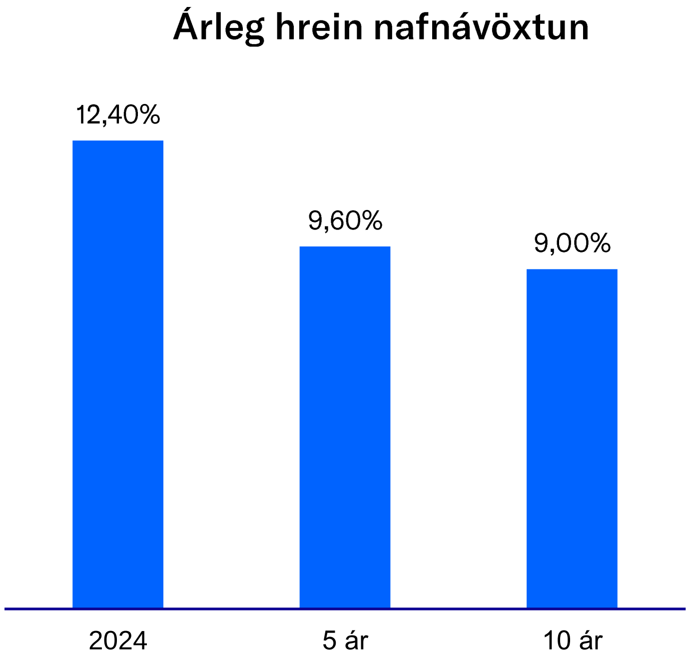

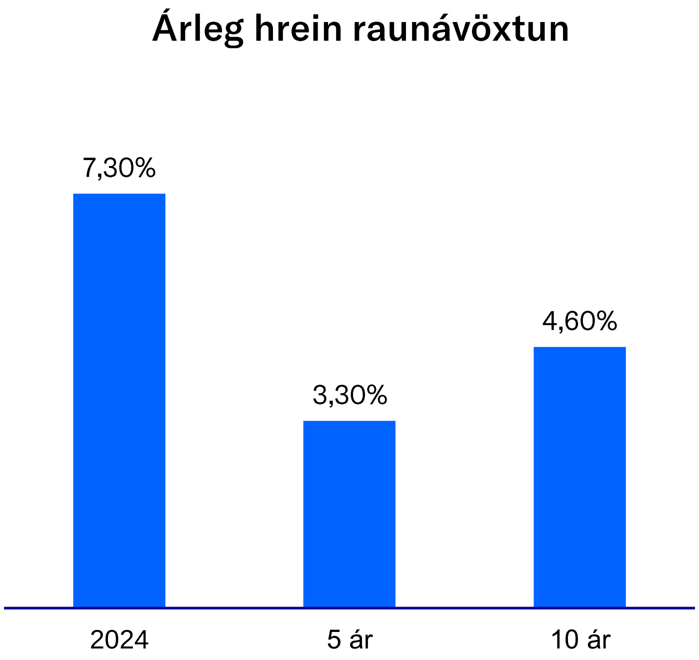

...og sama má segja um ávöxtun séreignarleiða

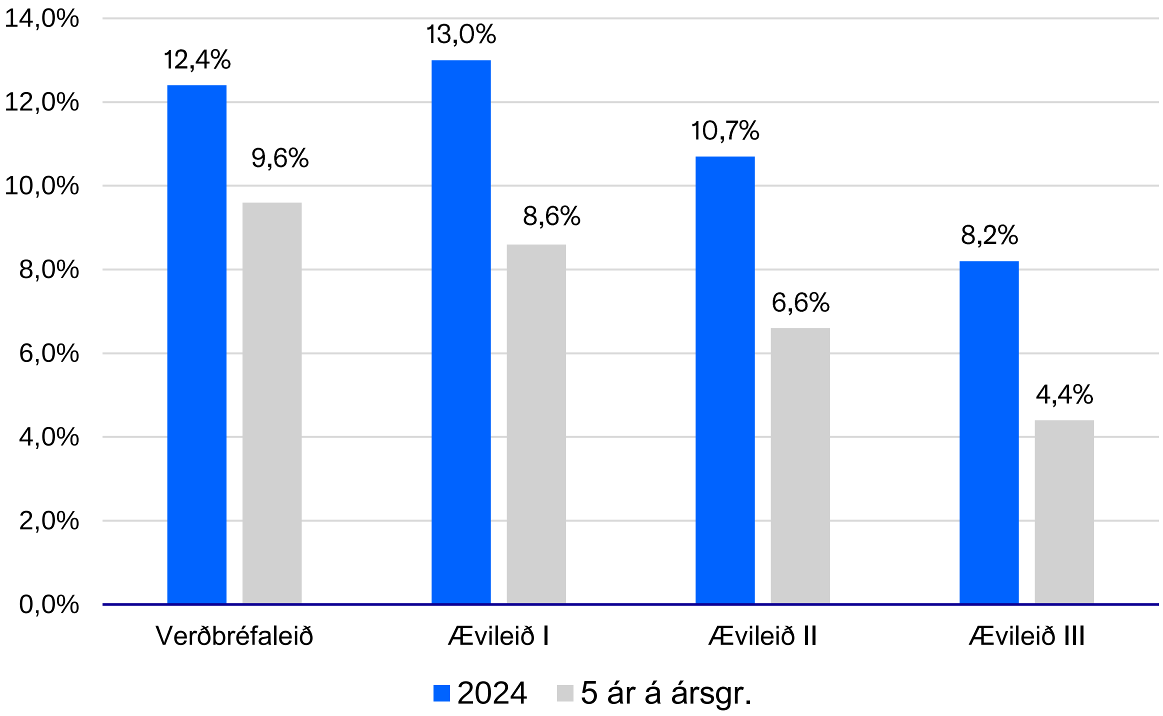

- **Verðbréfaleið** fylgir fjárfestingar-stefnu sameignardeildar

- **Ævileið I:**
- 50% skuldabréf og 50% hlutabréf

- **Ævileið II:**
- 75% skuldabréf og 25% hlutabréf

- **Ævileið III:**
- 80% í skuldabréfum og 20% í innlánum eða lausafjársjóðum

Nokkur leiðarljós við gerð fjárfestingarstefnu

Fjárfestingarstefna sameignardeildar

- Hagsmunir sjóðfélaga að leiðarljósi
- Fjárfestingar taka mið af arðsemi og áhættudreifingu
- Þróun skuldbindinga og lífeyrisbyrði
- Langtímamarkmið
- Aukið vægi sjálfbærnisjónarmiða við fjárfestingar og eignastýringu

Fjárfestingarstefna 2025

Sameignardeild

Um er að ræða litlar breytingar frá eignastöðu 30.9. 2024

Mikilvægt er að hafa í huga að stefna til ársloka 2025 er mörgum forsendum náð

- Breytingar á mörkuðum hafa áhrif á innbyrðis vægi eignaflokka
- Fjárfestingatækifæri sem eru ófyrirséð við gerð stefnunnar

Eignaflokkur	Vægi 30.9.2024	Stefna 2025	Lágmark	Hámark
1. Ríkisskuldabréf	11,4%	11,3%	5%	30%
2. Veðskuldabréf og fasteignatengd verðbréf	19,1%	19,0%	10%	30%
3. Önnur skuldabréf	6,4%	6,4%	0%	10%
4. Innlend hlutabréf	14,5%	12,8%	7,5%	30%
5. Innlent laust fé	0,7%	0,3%	0%	10%
6. Erlend hlutabréf	36,2%	38,6%	20%	53%
7. Erlend skuldabréf	11,8%	11,8%	0%	40%
Samtals	**100%**	**100%**		

Hvernig byrjar árið 2025?

Miklar sveiflur á markaði og óvissa

Erlendir markaðir

- Hlutabréfamarkaðir byrjuðu árið af krafti en hafa lækkað á undanförnum vikum vegna óvissu tengdri yfirvofandi tollastríða.

Innlendir markaðir

- Líkt og erlendis hefur innlendi hlutabréfamarkaðurinn verið heldur þungur

- Væntingar eru um að verðbólga haldi áfram að hjaðna á árinu samhliða lækkun stýrivaxta.

Erlend hluta- og skuldabréf frá áramótum (ISK)

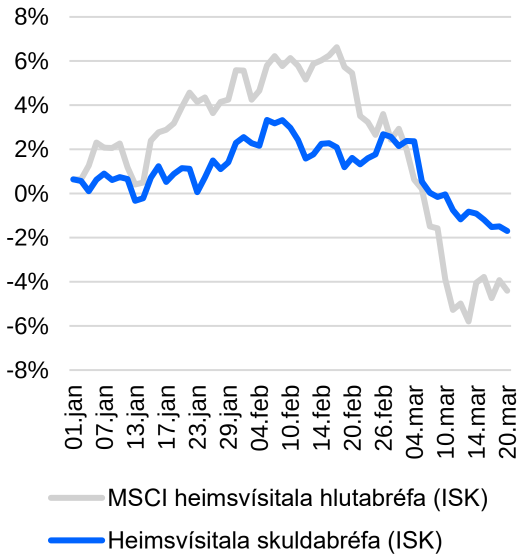

Innlend hluta- og skuldabréf frá áramótum (ISK)

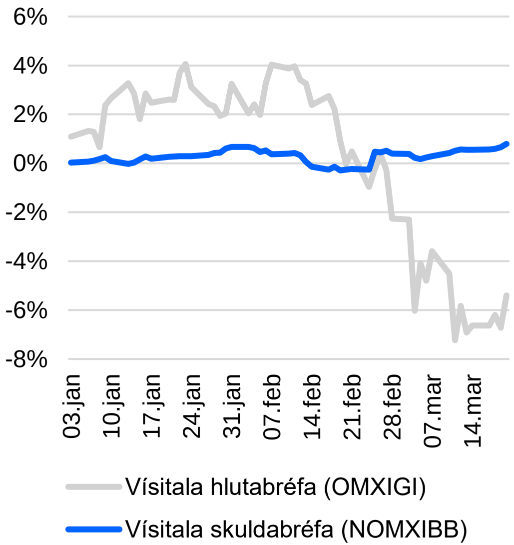

Ársfundur Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Starfskjarastefna

Óbreytt frá fyrra ári

Á vef LV: Starfskjarastefna LV

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Val á fulltrúum í nefnd um laun stjórnarmanna

2026 til 2027

Lífeyrissjóður verzlunarmanna
live.is

Tilnefningar í nefnd um laun stjórnarmanna

Gerir tillögu að launum stjórnar LV og nefndarmanna í endurskoðunarnefnd

Gr. 5.17 í samþykktum sjóðsins: “Á ársfundi skal kjósa fjóra einstaklinga og tvo til vara í nefnd um laun stjórnarmanna, til tveggja ára í senn. Þar af skal einn nefndarmanna vera formaður stjórnar sjóðsins.”

Ábending

Skipað var í nefndina á ársfundi sjóðsins í fyrra. Nú er endurskipað í hana til að hafa sama takt í formannaskiptum í stjórn LV og kjörtímabilum nefndarinnar.

Skipan nefndar um laun stjórnarmanna

Tilnefning Samtaka atvinnulífsins

- Formaður stjórnar LV tekur sæti í nefndinni
- Aðalmaður: Margrét K. Sigurðardóttir

Tilnefning Félags atvinnurekenda

- Varamaður: Anna Kristín Kristjánsdóttir

Tilnefning VR

- Aðalmaður: Jónas Yngvi Ásgrímsson
- Aðalmaður: Svanhildur Þórsteinsdóttir
- Varamaður: Harpa Sævarsdóttir

Tillögur að stjórnarlaunum

Anna Kristín Kristjánsdóttir,
formaður nefndar um laun
stjórnarmanna

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Upplýsingar og umræða

Þróun vísitalna

- Vísitala neysluverðs til verðtryggingar hækkaði um 5,1% á tímabilinu desember 2023 til desember 2024 (634,1/603,5). Meðaltal ársins 2024 hækkaði um 6,4% milli ára (622,7/585,4).
- Launavísitala Hagstofunnar hækkaði um 6,4% á tímabilinu desember 2023 til desember 2024 (1027,8/966,3). Meðaltal ársins 2024 samanborið við meðaltal ársins 2023 hækkaði um 6,6% (1004,6/942,4).
- Fram kom að stjórn lífeyrissjóðsins hafi fundað 12 sinnum á árinu 2024.
- Jafnframt kom fram að almenn hækkun samkvæmt kjarasamningum ASÍ og SA var 3,5% í upphafi árs.

Nefndarmenn voru sammála um að miða hækkun launa stjórnar og fyrir setu í endurskoðunarnefnd við 3,5%. Nefndarmenn voru sammála um þá nálgun.

Tillaga nefndar um laun stjórnar og endurskoðunarnefndar

Til atkvæðagreiðslu á ársfundinum

Lagt er til að laun stjórnarmanna og nefndarmanna í endurskoðunarnefnd hækki um 3,50%. Greiðslur breytast því með þessum hætti:

					Endurskoðunarnefnd	
	Formaður	Vara-formaður	Með-stjórnandi	Varamaður á mánuði	Formaður	Aðrir nefndarmenn
2025	481.027	360.770	240.513	36.076	151.108	75.554
2024	464.760	348.570	232.380	34.856	145.998	72.999

Val á endurskoðanda

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Val á endurskoðanda

- Stjórn leggur til að KPMG verði áfram ráðinn endurskoðandi sjóðsins og áritunarendurskoðandi Hrafnhildur Helgadóttir löggiltur endurskoðandi hjá KPMG.

Ársfundur Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

Önnur mál

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna
live.is

„Ekki ákveða að þetta sé flókið“

Hildur Hörn Daðadóttir,
forstöðumaður rekstrarsviðs

Þeim fjölgar sem fá greiddan lífeyri

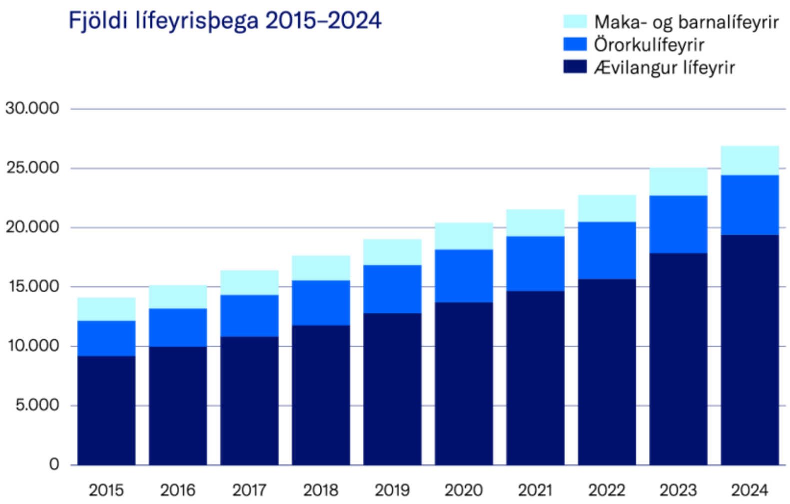

40,3 ma.kr.
greiddar út á árinu
til um 27 þúsund
sjóðfélaga

Hvenær langar þig að hætta að vinna og fara á eftirlaun ef þú gætir valið?

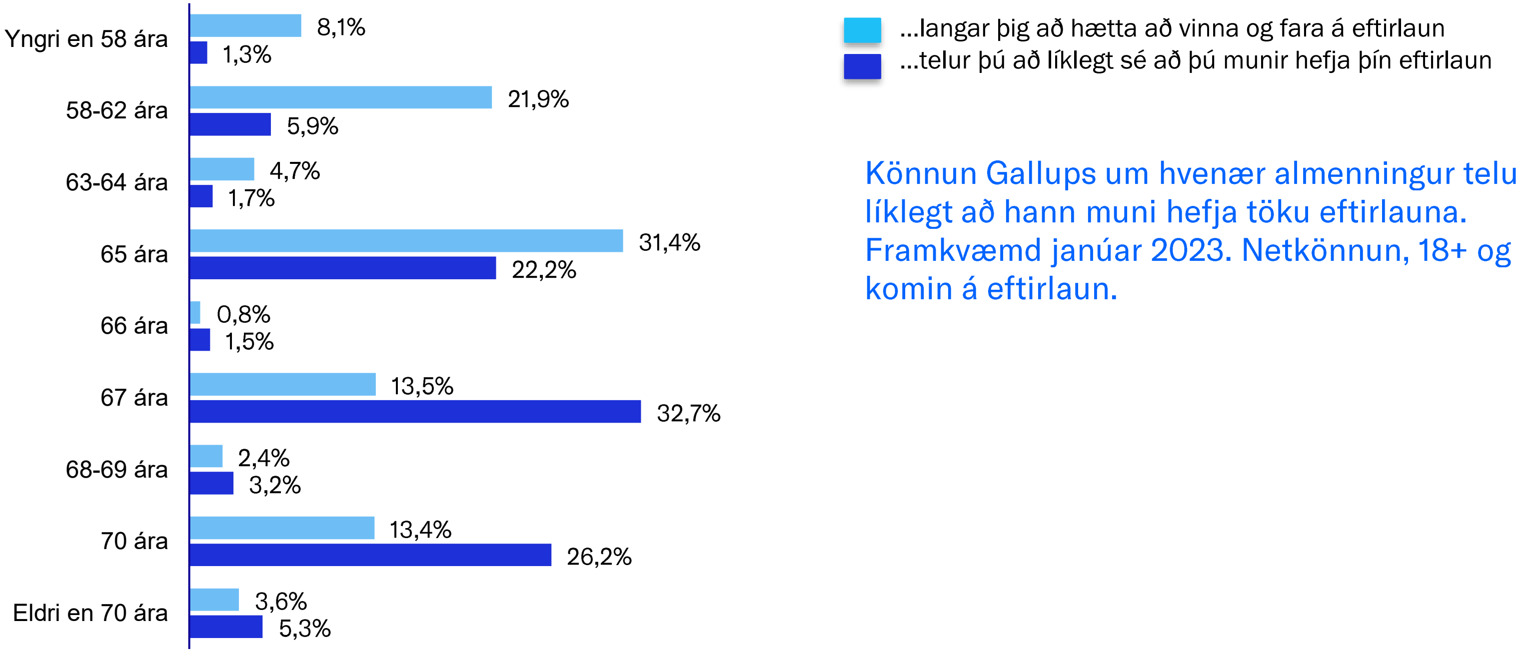

Könnun Gallups um hvenær almenningur telur líklegt að hann muni hefja töku eftirlauna. Framkvæmd janúar 2023. Netkönnun, 18+ og ekki komin á eftirlaun.

2 af hverjum 3 langar að hætta að vinna 65 ára eða fyrr en aðeins 1 af hverjum 3 telja það raunhæft

Sjóðfélagar eru að hefja töku lífeyris fyrr

- Sjóðfélagar gátu frá áramótum 2023 hafið töku lífeyris frá 60 ára aldri, var áður 65 ára aldri.
- Nú aðeins tveimur árum síðar er vel yfir helmingur þeirra sem eru að hefja töku eftirlauna 65 ára og yngri.
- Árgangar sem eru að hefja töku eftirlauna sem hafa safnað að jafnaði um 12% af launum í lífeyrissjóð.
- Greiðslur í dag eru 15,5% í allt að 21,5% sé séreignarsparnaður einnig með.

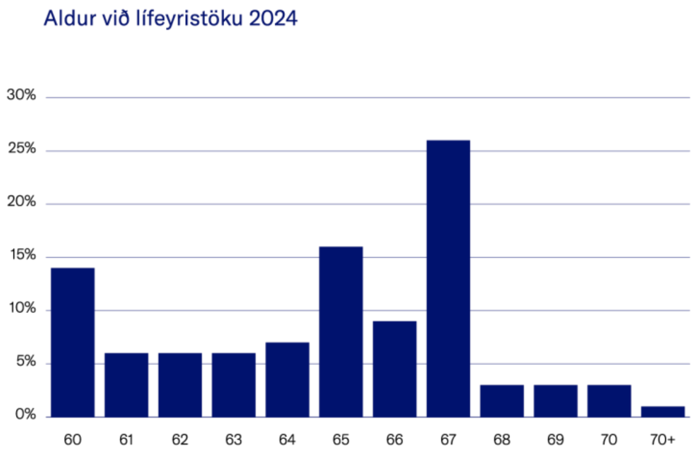

Starfslokastefnur og starfslokanámskeið

- Málstofa um lífeyrismál með Félagi mannauðs og Landssamtökum lífeyrissjóða.
- Fyrirtæki í auknum mæli búin að útfæra sérstaka stefnu um starfslok.
- Mörg námskeið í boði tengt undirbúningi starfsloka
  - Ekki eingöngu stéttarfélög
  - Sérstakt nám ætlað fólki á aldrinum 55-75 ára þar sem þriðja æviskeiðið er kortlagt.
- Undirbúningur mikilvægur og að mörgu að huga.

Ég var algjörlega tilbúin

Ingibjörg Baldursdóttir er 67 ára og hætti að vinna um síðustu áramót. Hún starfaði lengst af á fjármálasviði ÍSAM. Hún upplifði tímamótin sem mjög jákvæð enda var hún vel undirbúin.

Lífeyriskerfið býður uppá mikinn sveigjanleika

Getur hafið töku lífeyris við 60 ára aldur

- Ef þú byrjar fyrir 67 ára aldur færðu greiðslur lengur en lægri fjárhæð. Ef þú byrjar seinna, til dæmis 70 ára, færðu greiðslur í styttri tíma og því er fjárhæðin hærri.

Hálfur eða heill lífeyri?

- Þú getur óskað eftir hálfum eða heilum lífeyri frá lífeyrissjóði frá 60 ára aldri óháð atvinnu-þátttöku.

Séreign og tilgreind séreign

- Séreignarsparnaði má taka út frá 60 ára aldri í einni greiðslu eða mörgum.
- Þeir sem eiga tilgreinda séreign geta fengið hana greidda út frá 62 ára aldri á fimm árum eða þeim tíma sem vantar upp á 67 ára aldur.

Er kominn tími á hálfleik?

Sjóðfélagar hvattir til að bóka tíma í ráðgjöf

Bóka tíma í ráðgjöf

Sérsniðin útgreiðsluráðgjöf

Byrjaðu strax að undirbúa lífið eftir vinnu

- Það eru margir möguleikar við að hefja töku eftirlauna. Of margir undirbúa sig seint fyrir þær breytingar sem verða þegar líður að starfslokum.

- Því fyrr sem fólk byrjar að undirbúa sig því meiri er ánægjan með breytinguna. Undirbúningurinn snýr að sjálfsögðu að fjármálum en ekki gleyma að huga að heilsunni og að rækta góð tengsl við þína nánustu.

1000 sjóðfélagar bókað tíma í ráðgjöf

"Takk fyrir ánægjuleg kynni og góðan fund og fyrir meðfylgjandi upplýsingar 😊 "

„takk fyrir frábæra hjálp og æðislega þjónustu "

„frábær þjónusta, Monika aðstoðaði okkur um daginn þegar við komum í ráðgjöf og gæti ekki mælt meira með! 10/10 þjónusta og hún útskýrði allt mjög vel fyrir okkur"

Styttist í starfslok

Áttu tvær? Byrjaðu strax að undirbúa lífið eftir vinnu

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna